

Міністерство освіти і науки України
Комунальний заклад вищої освіти
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»
Факультет дошкільної освіти та музичного мистецтва

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету дошкільної освіти
та музичного мистецтва

Г.В.Агейкіна-Старченко

« 17 » _____ 09 _____ 2024 р.

**ПРОГРАМА
ДЕРЖАВНОГО КОМПЛЕКСНОГО ЕКЗАМЕНУ З
ФАХУ**

Для студентів спеціальності 014.13 «Середня освіта (Музичне
мистецтво)»
освітнього ступеня «Бакалавр»

Вінниця – 2024

Програма державного комплексного екзамену з фаху затверджена Вченою радою КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж» 17 квітня 2024 року, протокол № 9.

Програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри теорії та методики музичного виховання КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж» 17 березня 2024 року, протокол № 9.

РЕЦЕНЗЕНТ:

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри вокально-хорової підготовки, теорії та методики музичної освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського **Кравцова Н.Є.**

УКЛАДАЧ:

кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри теорії та методики музичного виховання КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж» **Агейкіна-Старченко Т.В.**

Програма державного комплексного екзамену з фаху для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня бакалавр спеціальності 014.13 «Середня освіта (Музичне мистецтво)» факультету дошкільної освіти та музичного мистецтва – Вінниця, КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», 2024 р. – 26 с.

ВСТУП

Атестація здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до вимог підготовки фахівців у галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво) за освітньо-професійною програмою «Музичне мистецтво» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, Статуту КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», Положення про організацію освітнього процесу.

Метою державної атестації здобувача освіти є визначення фактичної відповідності його підготовки вимогам освітньо-професійної програми спеціальності 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво) за освітньо-професійною програмою «Музичне мистецтво». Державна атестація здійснюється державною екзаменаційною комісією після завершення навчання за освітнім ступенем бакалавр. Державна екзаменаційна комісія оцінює рівень науково-теоретичної і практичної підготовки випускників, вирішує питання про здобуття певного освітнього рівня, присвоєння відповідної кваліфікації та видачу документа про вищу освіту.

До державної атестації допускаються здобувачі освіти, які успішно виконали всі вимоги навчального плану підготовки бакалавра зі спеціальності 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво) за освітньо-професійною програмою «Музичне мистецтво» (напрям) і не мають академічної заборгованості.

Державна атестація проводиться у формі **державного комплексного екзамену з фаху** з наступних навчальних дисциплін:

1. Теорія та методика музичного навчання та виховання;
2. Музична психологія;
3. Музична педагогіка;
4. Інструментальна та вокально-хорова підготовка.

Державний комплексний екзамен з фаху передбачає перевірку й оцінку сформованості програмних компетентностей та програмних результатів навчання.

Програмні компетентності:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі середньої освіти, що передбачає застосування теоретичних знань і практичних умінь з наук предметної спеціальності, педагогіки, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах середньої освіти.

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до застосування знань у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання й розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, до комунікації іноземною мовою за предметною спеціальністю.

ЗК4. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук, аналіз та обробку інформації з різних джерел, ефективно використовувати цифрові ресурси та технології в освітньому процесі.

ЗК5. Здатність діяти автономно, приймати обґрунтовані рішення у професійній діяльності і відповідати за їх виконання, діяти відповідально і свідомо на основі чинного законодавства та етичних міркувань (мотивів).

ЗК6. Здатність до міжособистісної взаємодії та роботи у команді у сфері професійної діяльності, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня.

ФК1. Здатність перенесення системи наукових знань у професійну діяльність та в площину навчального предмету.

ФК2. Здатність забезпечувати навчання учнів державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички в області предметної спеціальності.

ФК3. Здатність здійснювати цілепокладання, планування та проєктування процесів навчання і виховання учнів з урахуванням їх вікових та індивідуальних особливостей, освітніх потреб і можливостей; добирати та застосовувати ефективні методики й технології навчання, виховання і розвитку учнів.

ФК4. Здатність формувати і розвивати в учнів ключові та предметні компетентності засобами навчального предмету та інтегрованого навчання; формувати в них ціннісне ставлення, розвивати критичне мислення.

ФК5. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів на засадах компетентнісного підходу, аналізувати результати їхнього навчання.

ФК6. Здатність до формування колективу учнів; знаходження ефективних шляхів мотивації їх до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до навчання); спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного з них.

ФК7. Здатність до здійснення професійної діяльності з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими освітніми потребами); використання здоров'язбережувальних технологій під час освітнього процесу.

ФК8. Здатність до суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісно-зорієнтованої) взаємодії з учнями в освітньому процесі, залучення батьків до освітнього процесу на засадах партнерства.

ФК9. Здатність аналізувати власну педагогічну діяльність та її результати, здійснювати об'єктивну самооцінку і самокорекцію своїх професійних якостей.

ПК 1. Здатність до інтеграції знань з педагогіки, психології, музичного мистецтва, синтезу мистецтв, інших навчальних предметів та їх застосування в освітньому процесі.

ПК 2. Здатність вільно використовувати музично-педагогічний та художній тезаурус на основі системного знання історико-теоретичних основ з педагогіки, психології, педагогіки мистецтва, інформаційних технологій, сучасного мистецтвознавства, технології виховної, організаційної, художньо-творчої роботи в закладах загальної середньої, позашкільної та спеціалізованої освіти.

ПК 3. Здатність до використання національних та світових освітніх парадигм творчого розвитку особистості засобами мистецтва, культуровідповідних концепцій, принципів, технологій, методів, форм

проведення уроків музичного мистецтва та інтегрованого курсу «Мистецтво», керівництва музично-естетичним розвитком та дозвіллям школярів на засадах діалогової взаємодії; володіння сучасними діагностичними методиками оцінювання динаміки навчальної успішності учня та програмним інструментарієм дистанційної музичної освіти.

ПК 4. Здатність до творчого проєктування, змістовного наповнення та оформлення позакласних та позашкільних музично-виховних та мистецьких заходів (лекції-концерти, концерти, музично-літературні вітальні, мистецькі конкурси, музичні квести, інші форми учнівської музичної та мистецької творчості).

ПК 5. Здатність транслювати емоційно-ціннісне ставлення до національного і світового музичного та інших видів мистецтва через художньо-педагогічну та музично-виконавську інтерпретацію творів мистецтва.

ПК 6. Здатність демонструвати у процесі колективного та індивідуального музикування музично-виконавські навички поєднання вокально-хорових, диригентських, інструментальних, інтерпретаційних, артистичних умінь, виконавської надійності.

ПК 7. Здатність бути творчою та креативною особистістю, прагнути до постійного та систематичного вдосконалення власної професійної музично-педагогічної та виконавської майстерності, наполегливо досягати поставленої мети та якісно виконувати роботу у сфері педагогіки мистецтва.

ПК 8. Здатність впроваджувати здоров'язбережувальні технології розвитку особистості засобами мистецтва та працювати з учнями з особливими освітніми потребами.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Розуміє, пояснює і транслює духовні, національні, етико-естетичні, мистецькі цінності в навчально-виховну діяльність вчителя музичного мистецтва та музичного керівника.

ПРН 2. Пояснює та оперує базовими категоріями вітчизняної та світової музичної педагогіки, музичної психології, сучасної педагогіки мистецтва,

музикології, мистецтвознавства, технологій музично-педагогічної та мистецько-інформаційної діяльності.

ПРН 3. Володіє і використовує тезаурус музичного мистецтва та мистецтва, аналізує та систематизує зміст програмно-методичного інструментарію музично-педагогічної та мистецької діяльності.

ПРН 6. Знає особливості розвитку європейської та вітчизняної музичної культури, педагогічні концепції музично-естетичного виховання дітей дошкільного віку та школярів і застосовує у своїй музично-педагогічній діяльності.

ПРН 7. Володіє комплексом знань особливостей музично-педагогічної діяльності вчителя музичного мистецтва, музичного керівника, застосовує методи активізації мистецько-творчого розвитку учнів та дітей дошкільного віку, сприяє вихованню художньо обдарованої особистості.

ПРН 8. Знає психолого-педагогічні аспекти навчання, виховання, розвитку дітей дошкільного віку та учнів, демонструє критичне ставлення до світоглядних теорій у процесі розв'язання соціальних і мистецько-професійних завдань.

ПРН 9. Реалізує державний освітній стандарт в закладах дошкільної та загальної середньої освіти, закладах позашкільної освіти.

ПРН 12. Демонструє навички поєднання музично-виконавських (вокально-хорових, диригентських, інструментальних) та артистичних умінь, виконавської надійності у процесі колективного та індивідуального музикування.

ПРН 13. Демонструє вміння синтезувати у професійно-педагогічній та музично-виконавській діяльності педагогічний артистизм, спів, керівництво творчими колективами, вербальну інтерпретацію творів мистецтва, гру на музичних інструментах.

ПРН 18. Демонструє толерантне ставлення до загальнолюдських, національних, особистісних, мистецьких цінностей.

Державний комплексний екзамен з фаху за умов всебічного аналізу його результатів дозволяє найбільш вичерпно з'ясувати позитивний досвід і

недоліки в організації, змісті та методиці викладання фахових дисциплін, а також самостійної роботи студентів. Це дає можливість визначити конкретні заходи щодо удосконалення викладання як нормативних фахових дисциплін, так і вибіркових, окреслити шляхи поліпшення взаємозв'язку та спадкоємності у їхньому викладанні.

Програма проведення державного комплексного екзамену з фаху розробляється кафедрою теорії та методики музичного виховання та затверджується вченою радою Комунального закладу вищої освіти «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж».

Вимоги до державного комплексного екзамену з фаху та політика оцінювання

Державний комплексний екзамен з фаху професійно-орієнтований на перевірку теоретичної та практичної підготовки здобувачів освіти та складається з **двох етапів**.

I етап – комплексна перевірка програмних компетентностей та програмних результатів навчання студентів за білетами, складеними у повній відповідності до програми державної атестації.

Екзаменаційний білет містить:

- *теоретичний блок* з навчальних дисциплін «Теорія та методика музичного навчання та виховання («Методика роботи з вокальним ансамблем», «Теорія та методика музичного виховання дітей дошкільного віку», «Теорія та методика викладання музичного мистецтва», «Інтегрований курс «Мистецтво» з методикою викладання»); «Музична психологія»; «Музична педагогіка»;
- *практичний блок* – перевірка практичних навичок з основного музичного інструменту;

II етап – перевірка практичних навичок з практики роботи з хором.

Отже, **оцінювання державного комплексного екзамену з фаху** відбувається шляхом визначення **середнього балу** із оцінок за його два етапи:

1. Теоретичний блок I етапу – 100 балів.
2. Практичний блок I етапу (перевірка практичних навичок з основного музичного інструменту) – 100 балів.

3. II етап – перевірка практичних навичок з практики роботи з хором – 100 балів.

До початку I етапу державного комплексного екзамену з фаху група студентів, які складають його за розкладом у цей день, запрошується в аудиторію, де відбувається засідання ДЕК. Голова комісії вітає студентів з початком державного екзамену, знайомить їх зі складом ДЕК і коротко пояснює порядок її роботи. Кожному студенту видається екзаменаційний білет. Екзаменаційні білети до I етапу державного комплексного екзамену з фаху мають таку структуру: 2 питання *теоретичного блоку* та 1 завдання *практичного блоку* – перевірка практичних навичок з основного музичного інструменту (фортепіано, баян, акордеон, бандура тощо).

Приклад:

Білет № 2.

1. Дати визначення поняття «вокальний ансамбль». Класифікація вокальних ансамблів.
2. Види музичної діяльності дошкільників на музичному занятті в ЗДО.
3. Виконати:
 - а) Поліфонічний твір або твір великої форми (сонатне алегро, класичні варіації, рондо, частина концерту);
 - б) Класичну п'єсу (твір малої форми);
 - в) Пісню з шкільного або дошкільного пісенного репертуару.

Теоретичний блок I етапу державного комплексного екзамену з фаху

Критерії та шкала оцінювання усної відповіді з навчальних дисциплін «Теорія та методика музичного навчання та виховання», «Музична психологія», «Музична педагогіка».

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	Критерії оцінювання
90-100	A	відмінно	Студент у своїй відповіді виявив всебічні систематизовані, глибокі знання з курсу в обсязі програмного матеріалу, здатність правильно виконувати завдання, передбаченні програмою, а також продемонстрував здатність до самостійного аналізу і творчого розв'язання поставлених завдань. Така оцінка виставляється

			за всі правильно виконані завдання
82-89	B	добре	Студент у своїй відповіді виявив знання програмного матеріалу в повному обсязі, засвоїв основну літературу, рекомендовану програмою, виконав завдання на рівні дескриптивного відтворення. Така оцінка виставляється за правильне виконання переважної більшості завдань
75-81	C	добре	Студент при загальному знанні програмного матеріалу припускався суттєвих помилок у виконанні завдань
64-74	D	задовільно	Студент виявив знання програмного матеріалу в обсязі, необхідному для виконання професійних завдань на рівні репродуктивного відтворення.
60-63	E	задовільно	Студент володіє необхідним резервом знань для усунення допущених помилок під керівництвом викладача
35-59	FX	незадовільно	Студент виявив серйозні прогалини в знанні основного матеріалу, допустив принципові помилки при виконанні завдань, продемонструвавши рівень, нижчий від репродуктивного відтворення
0-34	F	незадовільно	Студент не орієнтується в основних теоретичних питаннях курсу, виявляє невідповідність до самостійної професійної діяльності

В основу оцінювання усної відповіді студента покладені такі якісні характеристики:

- широта й глибина знань в обсязі навчальної програми;
- творче опанування теоретичного змісту курсу;
- обґрунтованість і аргументованість відповідей, точність визначень;
- самостійність і конструктивізм мислення.

Оцінки обов'язково конвертуються у **національну шкалу** та **шкалу ECTS**.

Враховуючи режим роботи комісії, до екзамену запрошуються одночасно не більше 6-ти студентів. Кожному з них для підготовки відповідей виділяють окремий стіл. Необхідні записи студент робить на стандартних аркушах, що видаються комісією. Кульмінаційна частина екзамену – заслуховування комісією відповідей студента. Якщо студент відхиляється у бік від сформульованих у білеті питань, голові комісії необхідно спрямувати відповідь

студента у правильному напрямі. Члени комісії, з дозволу голови ДЕК, мають право задавати уточнюючі й додаткові питання. Методично доцільно задавати питання після відповідей студента на всі питання екзаменаційного білета.

Якщо студент допускає у відповіді помилки, його треба негайно виправляти. При необхідності можна супроводжувати свої зауваження короткими поясненнями, щоб запобігти можливим повторенням аналогічних помилок у наступних відповідях студента.

Додаткові питання члени комісії задають на державному комплексному екзамені з фаху за таких обставин:

- відповідь студента недостатньо повна, позбавлена логічності й визначеності;
- у відповіді допущені суттєві помилки;
- виникають сумніви в оцінці знань студента.

Уточнюючі й додаткові питання треба чітко сформулювати. Члени комісії повинні пам'ятати про необхідність підтримки на екзамені невимушеної, доброзичливої обстановки, яка сприятиме спокійній підготовці студентів до відповідей.

Разом з тим важливо органічно поєднувати на державному екзамені високу вимогливість і об'єктивність в оцінках, індивідуальний підхід до студентів.

Питання з навчальної дисципліни

Теорія та методика музичного навчання та виховання (Теорія та методика музичного виховання дітей дошкільного віку, Теорія та методика викладання музичного мистецтва)

1. Методика навчання гри дітей дошкільного віку на дитячих музичних інструментах.
2. Основні принципи добору дошкільного пісенного репертуару.
3. Методика організації та проведення музично-театралізованого свята в ЗДО.
4. Види музичної діяльності дошкільників на музичному занятті в ЗДО.
5. Етапи розучування танців, сюжетних, несюжетних ігор на музичному занятті в ЗДО.

6. Класифікація дитячих музичних інструментів.
7. Основні співацькі навички та методика їх формування у дітей дошкільного віку.
8. Методи та прийоми роботи музичного керівника ЗДО на заняттях із слухання музики.
9. Методика проведення музично-дидактичних ігор для дітей дошкільного віку.
10. Діагностування рівня музичного розвитку дітей дошкільного віку.
11. Мета та завдання предмету «Музичне мистецтво» у закладі загальної середньої освіти.
12. Загальна характеристика Державних стандартів початкової та базової середньої освіти.
13. Нова українська школа: мета, завдання, компетентності.
14. Структура уроку музичного мистецтва в ЗЗСО.
15. Типи уроків музичного мистецтва. Нестандартні уроки.
16. Дати характеристику типових освітніх програм з музичного мистецтва для 1-4 класів.
17. Календарно-тематичне планування уроків музичного мистецтва в ЗЗСО.
18. Методи формування музичного сприймання у школярів.
19. Методика формування вокально-хорових навичок учнів на уроках музичного мистецтва.
20. Охарактеризуйте основні методи навчання музичної грамоти на уроках музичного мистецтва.
21. Методика організації музичних гуртків у ЗЗСО.

Рекомендована література

1. Газіна І. О. Методика музичного виховання дітей дошкільного віку навч.-метод. посіб. для студентів напряму підготовки «Дошкільна освіта», вихователів дошкільних навчальних закладів та батьків / І. О. Газіна. – Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2015. – 196 с.
2. Воєвідко Л. М. Методика музичного виховання : Навчальний посібник / Людмила Воєвідко. – Кам'янець-Подільський : ФОП Сисин Я. І., 2019. – 220 с.
3. Галіцина Л. Розвиток дошкільнят в музично-руховій діяльності: навч.-метод. посібник / Л. Галіцина, 2006. – 128 с.
4. Державний стандарт початкової загальної освіти. [URL:https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/derzhavni-standarti](https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/derzhavni-standarti)
5. Державний стандарт базової середньої освіти. [URL:https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/derzhavni-standarti](https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/derzhavni-standarti)
6. Дитина. Освітня програма для дітей від двох до семи років / наук. кер. проекту В. О. Огневюк ; авт кол. : Г. В. Беленька та ін. ; наук. ред. Г. В.

- Беленька, М. А. Машовець; Мін. осв. і науки України, Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. – К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2016. – 304 с.
7. Леонтович М.Д. Практичний курс навчання співу у середніх школах України / З педагогічної спадщини. Упор. Л. О. Іванова. – Київ : Музична Україна, 1989.
 8. Музичне виховання у дошкільному навчальному закладі: збірник методичних матеріалів / Упор. І.А. Романюк. – Тернопіль: Мандрівець, 2008. – 104 с.
 9. Нова українська школа: poradnyk dla vchytelya / Під заг. ред. Н. М. Бібік. К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с. URL: <http://nus.org.ua/wp-content/uploads/2017/11/NUSH-poradnyk-dlya-vchytelya.pdf>
 10. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі» (нова редакція). У 2 ч. / Аксьонова О. П., Аніщук А. М, Артемова Л. В. та ін. / наук.кер. О. Л. Кононко. – К. : ТОВ «МЦФЕР-Україна», 2014.
 11. Романюк І. А. Музичне виховання. Організація роботи у дошкільному закладі : навчально-методичний посібник / І. А. Романюк. – Тернопіль : Мандрівець, 2013. – 280 с.
 12. Теорія та методика музичного виховання дітей дошкільного віку : навч. посіб. / С. І. Матвієнко. – Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. – 297 с.

Питання з навчальної дисципліни

Інтегрований курс «Мистецтво» з методикою викладання

1. Охарактеризуйте моделі поліцентричної інтеграції змісту мистецької освіти.
2. Визначте дефініцію «предметна мистецька компетентність».
3. Охарактеризуйте структуру програми «Мистецтво», створену на основі Державного стандарту. Назвіть її змістовні лінії.
4. Назвіть інтегруючі категорії, спільні для сприйняття будь-якого виду мистецтва.
5. Дайте визначення сутності інтеграції у шкільній мистецькій освіті. Які провідні інтегратори мистецького курсу?
6. Охарактеризуйте основні методичні підходи до проектування та моделювання уроків мистецтва.
7. Назвіть форми та методи роботи на уроках мистецтва.
8. Назвіть типи, жанри та структуру уроків мистецтва. Які основні види діяльності учнів на уроках мистецтва?
9. Визначте дефініцію «художня драматургія» уроків мистецтва
10. Охарактеризуйте різновиди художньо-педагогічних технологій на уроках мистецтва.

Рекомендована література

1. Енциклопедія мережі Інтернет. URL: <https://uk.wikipedia.org>
2. Закон України «Про освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/paran186#n186>

3. Інститут модернізації змісту освіти. Електронні версії підручників для 1-11 класів. URL: <https://lib.imzo.gov.ua/yelektronn-vers-pdruchnikv/>
4. Інтернет-магазин «Українська програма». Мультимедійні підручники «Мистецтво». URL: <http://www.ukrprog.com/index.php?categoryID=28>
5. Класична музика (персоналії, словник музичних термінів, колекція музичних записів тощо). URL: [https://www.classic-music./](https://www.classic-music/)
6. Концепція Нової української школи. URL: <http://zakinppo.org.ua/images/2017/docs/10/konczepczyia.pdf>
7. Лувр (Париж, Франція). URL: <https://www.louvre.fr/>
8. Методичний портал Інтернет ресурсів для вчителів художньо-естетичного циклу. URL: <http://metodportal.com/node/597>
9. Метрополітен (Нью-Йорк, США). URL: <http://www.metmuseum.org>
10. Мистецтво. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 1-4 класи. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-pochatkovoyi-shkoli>

Питання з навчальної дисципліни Методика роботи з вокальним ансамблем

1. Дати визначення поняття «вокальний ансамбль». Класифікація вокальних ансамблів.
2. Принципи організації вокального ансамблю та формування його репертуару.
3. Описати методику розспівування дитячого вокального ансамблю.
4. Поетапний план роботи над ансамблевим твором.
5. Проаналізувати методи роботи над мелодичним і гармонічним строем.
6. Формування навичок сценічної діяльності ансамблю.
7. Назвати основні складові підготовки учасників вокального ансамблю до концертного виступу.
8. Методика проведення генеральної репетиції концертного виступу ансамблю.
9. Структура аналізу концертно-виконавської діяльності вокального ансамблю.
10. Методи роботи над дикцією в ансамблі. Літературна вимова при співі.

Рекомендована література

1. Зарицький А., Зарицька А., Мрочко В., Кириченко І., Гонтар О. Вокальний ансамбль: теорія і практика [Електронне видання] : навчальний посібник для здобувачів освіти спеціальності 025 «Музичне мистецтво». 2022. 170 с.
2. Михайличенко О. В. Загальні методи музичного навчання // Теоретичні питання культури, освіти та виховання: Зб. наук. пр. - Вип. 27. - К.: Видав. центр КНЛУ, 2004. - 210 с

3. Організація роботи з дитячими вокально-хоровими колективами: методичні рекомендації/Укладач: Тимофєєв І.А., – Рівне: «Волинські обереги», 2020 – 44 с.
4. Пляченко Т.М. Методика викладання вокалу: навчально-методичний посібник для студентів мистецького факультету (Спеціальність «Музична педагогіка і виховання»). – Кіровоград: КДПУ, 2005. – 80 с.
5. Рудницька О.П. Педагогіка: загальна та мистецька / О.П. РудницькаК.: ППО, 2002 - 270 с.
6. Юцевич Ю.Є. Теорія і методика формування та розвитку співацького голосу. – Київ, 1998. – 160 с.
7. Якимчук С. Музична грамота і хорове сольфеджіо в дитячому хоровому колективі // Мистецтво та освіта. - 2003. - № 8. - С. 21- 25.

Питання з навчальної дисципліни Музична психологія

1. Задатки й здібності дитини. Класифікація музичних здібностей.
2. Характеристика музичних здібностей та рівні їх розвитку.
3. Емоційний інтелект дитини. Психологія публічного виступу.
4. Музична психологія як наука. Основні напрямки музичної психології.
5. Дати визначення понять «творчість», «креативність». Методи розвитку творчих здібностей школярів на уроках музичного мистецтва.
6. Сутність понять «талант», «обдарованість», «геніальність» в музичній психології.
7. Музичне мислення. Види інтелекту.
8. Типи темпераменту музиканта: психологічна характеристика.
9. Музикотерапія на уроках музичного мистецтва в ЗЗСО.
10. Арт-терапія як метод розвитку особистості.

Рекомендована література

1. Бех І. Д. Психологічні джерела виховної майстерності : навч. посібник / І. Д. Бех. – Київ : Академвидав, 2009. – 248 с.
2. Варій М.Й. Загальна психологія. Навчальний посібник / 3-тє видан., випр. і доп. К.: «Центр учбової літератури», 2009. 2007 с.
3. Драганчук В.М. Музична психологія і терапія: навч. посіб. для студ. спец «Музичне мистецтво». Східноєвроп. нац. ун-т. ім.Лесі Українки, 2016. 230 с.
4. Колесніченко Л. А. Основи психології та педагогіки : навч.-метод. посібник. Київ : КНЕУ, 2002. 157 с.
5. Масол Л. М. Загальна мистецька освіта: теорія і практика : монографія / Л. М. Масол. – Київ : Промінь, 2006. – 432 с.
6. Науменко С.І. Психологія музичної діяльності. Чернівці: ПП Видавничий дім «Родовід», 2015. 408 с.
7. Психологія розвитку та формування особистості дитини : реком. бібліогр. покажч. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, наукова бібліотека ; уклад.: Т. І. Неудачина ; відп. ред. О. Г. Коробкіна. Харків : ХНПУ, 2018. 76 с.

8. Рибалка В. В. Теорії особистості у вітчизняній психології : навч. посібник. Ін-т педагогіки і психології профес. освіти АПН України. Київ, 2006. 529 с.
9. Роменець В. Психологія творчості: монографія. К.: Либідь, 2004. 288 с.
10. Рудницька О.П. Педагогіка: загальна та мистецька: Навчальний посібник. Тернопіль: Навчальна книга. Богдан, 2005. 360 с.
11. Філософська естетика і психологія мистецтва: навч. посібник / Є. Я. Басін, В. П. Крутоус. К.: Гардаріки, 2009. 287 с.
12. Ярмо М.І. Психологія музичних здібностей: курс лекцій. Дрогобич, Видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені І.Франка, 2015. 218с.

Питання з навчальної дисципліни Музична педагогіка

1. Розкрити сутність музичної педагогіки як галузі педагогічних наук.
2. Охарактеризувати зміст основних категорій музичної педагогіки «виховання», «навчання», «розвиток».
3. Розкрити значення новаторської музично-педагогічної діяльності українських композиторів М.Лисенка, Я.Степового, К.Стеценка, М. Леонтовича (на вибір).
4. Охарактеризувати складові професійної діяльності учителя музичного мистецтва, музичного керівника.
5. Розкрити практичне значення «Граматика мусикійської» М.Дилецького (1630-1690).
6. Оцінювання досягнень учнів в галузі мистецької освіти: формувальне та підсумкове оцінювання.
7. Охарактеризувати особливості музичної освіти у братських школах України.
8. Розкрити роль Глухівської школи півчих у формуванні засад вітчизняної музичної освіти.
9. Дати визначення поняття «дитячий фольклор», охарактеризувати його жанри і виховні можливості.
10. Технологія LEGO на уроках музичного мистецтва в початковій школі.

Рекомендована література

1. Воевідко Л. Музична педагогіка : навчальний посібник. Кам'янець-Подільський :ТОВ «Друкарня «Рута», 2022. 240 с.
2. Гуральник Н.П. Історія музичної освіти України : курс лекцій для студентів музичних спеціальностей ВОЗ мистецького спрямування. 2-е вид., виокремлено та конкретизовано історичний дискурс / Н.П.Гуральник. – Київ : вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2015. – 31 с.
3. Дилецький М. Граматика музикальня/ фотокопія рукопису, 1723 р. / М.Дилецький. – К. : Муз. Україна, 1970.
4. Завальнюк А.Ф. Микола Леонтович. Дослідження, документи, листи. До 125-ї річниці від дня народження / Анатолій Завальнюк. – Вінниця : «Поділля – 2000», 2002. – 256 с.

5. Михайличенко О.В. Основи загальної та музичної педагогіки : теорія та історія : Навч. посібник для студентів музичних спеціальностей / О.В.Михайличенко. – Суми : Вид-во «Наука», 2004. – 210 с.

6. Мосіяшенко В.А.Українська етнопедагогіка : Навч. посіб. / В.А. Мосіяшенко. – Суми : ВТД «Університетська книга», 2005. – 176 с.

7. Олексюк О.М. Музична педагогіка : навч. посіб. / О.М. Олексюк. – К. : Київ. ун-т ім. Б.Грінченка, 2013. – 248 с.

8. Черкасов В.Ф. Становлення і розвиток музично-педагогічної освіти в Україні (1962–1991 рр.) : монографія / В.Ф. Черкасов. – Кіровоград : «Імекс-ЛТД», 2008. – 376 с.

Практичний блок І етапу державного комплексного екзамену з фаху (перевірка практичних навичок з основного інструменту)

Критерії та шкала оцінювання практичних навичок з основного музичного інструменту

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	Критерії оцінювання
90-100	A	відмінно	Студент виявив відмінне володіння основним музичним інструментом, високий рівень виконавської техніки та інтерпретаційних умінь, бездоганно виконав твори екзаменаційної програми відповідно до програмових вимог з основного музичного інструменту.
82-89	B	добре	Студент виявив добрий рівень володіння основним музичним інструментом та успішно виконав твори екзаменаційної програми з дотриманням авторського тексту та інтерпретаційного плану з незначними технічними огріхами.
75-81	C	добре	В загальному вірне відтворення нотного тексту творів екзаменаційної програми з певними текстуальними помилками. Студент виявив належний рівень інструментально-виконавської техніки.
64-74	D	задовільно	Студент виявив достатній рівень володіння основним музичним інструментом та знання творів екзаменаційної програми, але допустив кілька суттєвих текстуальних помилок.
60-63	E	задовільно	Рівень володіння музичним інструментом та знання творів екзаменаційної програми задовольняє мінімальні вимоги з навчальної дисципліни.
35-59	FX	незадовільно	Студент продемонстрував посередній рівень володіння музичним інструментом, допустив значну кількість текстових помилок і технічних огріхів.

0-34	F	незадовільно	Студент допустив суттєві помилки в тексті твору, виявив низький рівень володіння основним музичним інструментом та потребує обов'язкового повторного вивчення курсу.
------	---	--------------	--

На **I етапі** екзамену (практичний блок) студенти повинні:

- виконати твори, різні за змістом, стилем, фактурою і формою, яка повинна максимально відтворювати рівень виконавських навичок і умінь студента, рівень його загальної музичної культури;

- твори мають продемонструвати різні аспекти підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва, музичного керівника. Виконання поліфонічного твору дає можливість показати володіння навичками поліфонічного мислення, різними видами поліфонічної техніки, поліфонічного контролю і його взаємодії з виконавськими прийомами. Велика форма (сонати, рондо, концерти) вимагає від студента вміння опанувати драматургією музичного образу і надає можливість здобути навички концептуального мислення. П'єси – уміння виразно виконувати музичні твори різні за стилем, змістом, різноманітних за жанром, використовуючи різні засоби музично-художньої виразності (фразування, динаміка, педалізація, агогіка) та уміти реалізувати виконавські задуми шляхом точного прочитання нотного тексту та розуміння авторського задуму.

Вимоги до виконання дошкільного пісенного репертуару:

- продемонструвати цілісне сприйняття пісні;
- вміло користуватися музичним матеріалом;
- правильно передавати різний характер пісні або його зміни (веселий, сумний, лагідний, бадьорий тощо);
- співати природним голосом, без напруження, чисто інтонувати мелодії з поступовим та стрибкоподібним розвитком в діапазоні $re^1 - si^1$ (до¹);
- стежити за чіткою вимовою слів;
- співати з інструментальним супроводом та без нього;
- стежити за правильним диханням перед початком пісні та між музичними фразами;
- чітко показувати ауфтакт перед початком куплету;

- при виконанні пісні концентрувати увагу на дітях, а не на музичному інструменті.

Вимоги до виконання шкільного пісенного репертуару:

- демонстрація твору шкільного пісенного репертуару повинна бути виразною, емоційною, технічно точною і високохудожньою;
- музичний твір необхідно презентувати повністю, при цьому доречно встановити й стимулювати емоційний контакт зі слухачами;
- розкрити художній образ пісні, використовуючи вокально-технічні прийоми виконання;
- правильно і чітко вимовляти слова, що впливає на звукоутворення;
- розкрити емоційно-образний зміст пісні;
- стежити за правильністю дихання, округленістю звука та виразністю співу;
- дотримуватися правильного співвідношення голосу і супроводу (співацький голос є домінуючим);
- під час виконання куплетної форми шкільної пісні важливо домогтися різного звучання кожного куплету з метою передачі емоційно-сміслового змісту.

Перелік рекомендованих творів з основного музичного інструменту

(фортепіано)

Поліфонічні твори

Бах Й.С. Триголосні інвенції: до мінор, Ре мажор, ре мінор, мі мінор, Фа мажор, соль мінор; Французькі сюїти: до мінор, сі мінор, з других – окремі частини 8 маленьких прелюдій та фуг для органу; Маленькі прелюдії та фуги: № 4 До-мажор; Добре темперований клавір: прелюдії та фуги том 1 – до мінор, ре мінор, фа-дієз мінор, Сі-бемоль мажор. Том 2 – фа мінор.

Бах Ф. Е. Адажіо фа-дієз мінор Алеманда мі мінор Сициліана (з сонати Ре мажор)

Бах В. Ф. Граве та віваче до мінор Фуга Ре мажор

Гендель Г. Сюїта № 4 мі мінор Сюїта № 14 Соль мажор

Грабовський Л. 4 двоголосні інвенції

Колодуб Л. Фуга мі мінор

Лядов О. тв. 34. Три канони тв. 41. Фуга ре мінор

Павлюченко С. Прелюдія та фуга соль мінор

Бах Й. С. Маленькі прелюдії та фуги: № 5 До мажор, № 6 Прелюдія та фугета ре мінор, № 8 ля мінор Фантазія та фугета соль мінор Французькі сюїти (на вибір) Англійські сюїти (окремі частини) Партита № 2 до мінор (окремі частини) Токата Соль мажор, ч. 1 Прелюдії та фуги. ДТК. т. I: Ре мажор, Мі мажор, мі мінор, соль мінор. т. 2: ре мінор Фантазія до мінор
Бах Ф. Е. Адажіо соль мінор
Гендель Г. Сюїти: № 5 Мі мажор, № 5 соль мінор
Дюбюк А. Фугато мі мінор
Косенко В. тв. 19. Сарабанда
Павлюченко С. Прелюдія та фуга сі мінор
Ревуцький Л. Канон

Твори великої форми

Бетховен Л. 6 легких варіацій Соль мажор 9 варіацій Ля мажор Сонати: тв. 2. № 1 фа мінор тв. 10. № 1 до мінор тв. 49. № 1 соль мінор, тв. 79. № 1 Соль мажор Рондо тв. 51. № 1 До мажор
Гайдн Й. Концерт Ре мажор Сонати: № 2 мі мінор, № 4 соль мінор, № 5 До мажор, № 6 до-дієз мінор, № 7 Ре мажор, № 12 Соль мажор, Соната-партита Сі-бемоль мажор
Гендель Г. Соната-фантазія До мажор Варіації Мі мажор
Клементі М. Сонати: тв. 26. фа-дієз мінор тв. 28. Ре мажор тв. 47. Сі-бемоль мажор
Моцарт В.-А. Рондо Ре мажор, Фантазія ре мінор Сонати: № 4 Мі-бемоль мажор, № 5 Соль мажор, № 15 До мажор, № 19 Фа мажор ч. I Анданте з варіаціями Фа мажор Концерт Ля мажор
Скарлатті Д. Сонати: № 6 Фа мажор, № 9 ре мінор, № 10 ре мінор
Барток Б. Сонатина
Бах Ф. Е. Рондо сі мінор
Бетховен Л. Сонати: тв. 10. № 1, ч. 2, 3. тв. 13 до мінор, ч.ч. 2, 3 тв. 14 № 2 Соль мажор, ч. 1 Концерт № 1 До мажор
Гайдн Й. Сонати: № 6 до-дієз мінор, № 9 Ре мажор, № 16 Сі-бемоль мажор, № 21 Фа мажор, № 28 Ля мажор Алєгро Ля мажор
Гендель Г. Пассакалія з сюїти № 7 соль мінор
Колесса М. Картинки Гуцульщини (сюїта для ф-но)
Мендельсон Ф. Концерти: соль мінор, ре мінор
Моцарт В.-А. Сонати: № 6 Ре мажор, ч. 1, № 9 Ре мажор, ч. 1, № 12 Фа мажор, № 16 сі-бемоль мажор, Концерт Сі-бемоль мажор, 12 варіацій До мажор

Твори малої форми

Барвінський В. Лірницька пісня
Беркович І. тв. 46. Прелюдії (на вибір)
Бетховен Л. тв. 33 та тв. 119. Багателі (на вибір)
Гріг Е. тв. 53. Серце поета, тв. 54. Ноктюрн
Дремлюга М. Прелюд
Дакен К. Зозуля

Колесса М. Три коломийки
Контрасти
Кос-Анатольський А. Прелюд
Косенко В. тв. 3. № 8 Мазурка тв. 3. № 2 Менует
Лисенко М. тв. 39. Елегія «Журба» тв. 40. № 3 Елегія, тв. 41. Елегія
Ліст Ф. Втіхи: № 2 Мі мажор, № 3 Ре-бемоль мажор
Людкевич С. Пісня без слів Ля-бемоль мажор
Раков М. Арабеска Соль-мажор
Сільванський М. Стрімкий потік
Сильвестров В. Ранкова музика (зб. «Музика в старовинному стилі»)
Скорик М. Лірник
Тактакішвілі О. Поема
Шамо І. Картини російських живописців (на вибір)
Шопен Ф. Ноктюрн до-дієз мінор («Посмертний») Листки з альбому Кантабіле
Шуберт Ф. тв. 142. Експромт Ля-бемоль мажор тв. 68. Зиматв. 99. «Строкати сторінки» № 1, 3, 4, 6
Шуман Р. тв. 124. «Сторінки з альбому» № 4, 11

**Перелік рекомендованих творів з основного музичного інструменту
(баян, акордеон)**

Поліфонічні твори

1. Й. С. Бах. Прелюдія №6
2. Г. Гендель. «Пассакалья»
3. З. Фібіх. «Поема»
4. Д. Каччіні. «Аве, Марія»
5. Й. С. Бах. Арія

Сонати

1. Ф. Кулау. Сонатина фа-мажор
2. Д. Штейбельт. Сонатина до-мажор
3. Д. Чімароза. Соната ля-мажор
4. М. Клементі. Сонатина ре-мажор
5. В. Моцарт. Соната фа-мажор

**Перелік рекомендованих творів з основного музичного інструменту
(бандура)**

- К. Мясков. Фантазія на укр. теми.
А. Муха. Варіації на тему укр. нар. пісні «Взяв би я бандуру».
В. Кухта. Фантазія на укр. теми.
М. Дремлюга. Прелюдія і фуга е- moll.
Ф.Е. Бах. Анданте. D-dur.
А. Підківка. Варіації на тему укр. нар. пісні «Летить галка».
І.Хуторянський. Менует е- moll.
І.Гайденко «Старий млинок».
О.Рибак «Німфа».
Р.Гриньків «Веснянка».

Перелік рекомендованих творів пісенного репертуару ЗДО

1. Муз. і сл. К.Мамалиги. «Сонечко зійшло»;
2. Муз. І. Гриневича, сл. С. Прокоф'євої. «Ранок»;
3. Муз. М. Ведмедері, сл. А.Крамінчука. «Їде поїзд по мосту»;
4. Муз. Т. Потапенко, сл. Н. Найдьонової. «Сонечко»;
5. Муз. В.Медведері, сл. С. та Ю. Ходоси. «Раз, два, три»;
6. Муз. О. Злотника, сл. О. Вратарьової. «Танець кенгуру»;
7. Муз. і сл. О. Герасименко. «Хоче сонечко спати»;
8. Муз. А.Філіпенка, сл. О. Пархоменка. «Про ляльку»;
9. Муз. Н. Горбенка, сл. Н. Балацької. «Чарівні слова»;
10. Муз і сл. Р. Пападинець. «Країна дитинства»;
- 11.Муз. І. Кишка, сл. П. Голубничого. «Рідний край»;
- 12.Муз. і сл. О. Злотника. «Що б зробить таке веселе»;
- 13.Муз. і сл. Л. Горової. «Рідна Україна».

Перелік рекомендованих творів пісенного репертуару ЗЗСО (1-4 клас)

1. Муз. і сл. М. Чембержі. «До побачення, літо»;
2. Сл. М. Пригари, муз. М. Дремлюги. «Ми йдемо сьогодні в клас»;
3. Сл. Л. Некрасової, муз. З. Левіної. «Що нам осінь принесе»;
4. Сл. і муз. А. Мігай. «Дощик»;
5. «Ходить гарбуз по городу», укр. нар. пісня в обр. Н. Скоробагатько;
6. Сл. В. Малишка, муз. М. Чембержі. «Колискова для мами»;
7. Сл. М. Стельмаха, муз. М. Завалішиної. «Ми любимо весну»;
8. Сл. О. Журливої, муз. В. Філіпенка. «Узяла лисичка скрипку»;
9. Сл. В. Малишка, муз. М. Чембержі. «Новорічне свято»;
- 10.Сл. Т. Шевченка, муз. А. Філіпенка. «Зацвіла в долині»;
- 11.Сл. В. Гринька, муз. Л. Давидової. «Наша рідна Україна»;
12. Сл. Д. Павличка, муз. О. Білаша. «Пшениченька»;
13. Сл. В. Панченка, муз. А. Філіпенка. «Ой заграйте, дударики»;
14. Сл. М. Петренка, муз. А. Мігай. «Господарі-діти»;
15. «Грицю, Грицю, до роботи», укр. нар. пісня;
16. Сл. і муз. Л. Горової. «Дві пісеньки»;

17. Сл. О. Вратарьова, муз. І. Кириліної. «Зелене слоненя».

Перелік рекомендованих творів пісенного репертуару ЗЗСО (5-7 клас)

1. «Їхав козак за Дунай», укр. нар. пісня;
2. Сл. і муз. В. Івасюка. «Червона рута»;
3. Сл. М. Сома, муз. О. Сандлер. «Вишиванка»;
4. Сл. і муз. В. Івасюка. «Я піду в далекі гори»;
5. Сл. Д. Луценка, муз. І. Шамо. «Києве мій»;
6. Сл. А. Малишка, муз. П. Майбороди, «Пісня про рушник»;
7. Сл. О.Вратарьова, муз. О.Злотника «Музика рідного дому»;
8. Сл. і муз. П.Маккартні. «Вчора (Yesterday)».

II етап державного комплексного екзамену з фаху.

Другий етап екзамену проводиться на наступний день і передбачає перевірку практичних навичок з практики роботи з хором. II етап екзамену оцінюється за 100-бальною шкалою (за кредитно-трансферною системою).

Критерії та шкала оцінювання

практичних навичок з практики роботи з хором

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	Критерії оцінювання
90-100	A	відмінно	Студент володіє теоретичними знаннями з навчальної дисципліни «Хоровий клас та практика роботи з хором» у межах програми, вміє використовувати набуті знання і практичні уміння у вокально-хоровій діяльності. Вміє аналізувати звучання хору, визначати недоліки і усувати їх. На досить високому технічному рівні володіє вокально-хоровими навичками. Досконало знає хорову партитуру, виконує її емоційно, без помилок.
82-89	B	добре	Студент має міцні ґрунтовні знання, володіє вокально-хоровими уміннями, навичками у межах програми. діагностує звучання хору, але не використовує у повній мірі прийоми, які усувають недоліки (мелодичний, гармонічний стрій). Хорову партитуру виконує з неточностями.
75-81	C	добре	Студент сприймає теоретичний і музичний матеріал досить повно на достатньому рівні, але бракує власних висновків що до можливих недоліків при виконанні хорових партій. У

			роботі з хором допускає незначні помилки, потребує допомоги викладача. Трапляються недоліки у виконанні хорової партитури та відтворенні художнього образу твору.
64-74	D	задовільно	Студент має недостатньо стійкі вокально-хорові та технічні навички, спостерігаються інтонаційні помилки у виконанні хорових партій, не завжди вміє самостійно проаналізувати власні помилки, не може вчасно діагностувати звучання хору. Диригентський жест не завжди відповідає художньому образу хорового твору.
60-63	E	задовільно	Студент знайомий з мінімальним теоретичним матеріалом, але не використовує його у власній вокально-хоровій діяльності. Розвиток вокально-хорових та технічних навичок на низькому рівні. Не знає послідовність етапів роботи з хором, робить грубі помилки. Виконує хорову партитуру з помилками, диригентський жест нечіткий.
35-59	FX	незадовільно	Студент знайомий з музичним матеріалом, але не вміє його використовувати у власній вокально-хоровій діяльності; губиться, коли звучить хор; уміння, розвиток вокально-хорових та технічних навичок, уява художнього образу на низькому рівні.
0-34	F	незадовільно	Студент не знає музичний матеріал, робить у виконанні партитури грубі помилки, не володіє навичками розучування хорового твору; вокально-хорові та технічні навички, уява художнього образу відсутні.

Студент на екзамені демонструє процес розучування хорового твору а саррелла із заздалегідь запропонованого списку. Твори розподіляються між студентами за два тижні до екзамену. Хоровий твір випускник повинен вивчити напам'ять та розробити план роботи з хором.

Розучуванню твору має передувати вступна бесіда, яка містить інформацію про авторів хорового твору (чи обробки), жанр, тему, ідею твору, розмір, тональність, характер та особливості виконання. Бесіда має бути емоційною, логічно побудованою, лаконічною.

Після бесіди здобувач освіти виконує партитуру хорового твору на фортепіано. Виконувати партитуру слід без педалі, глибоко, компактно, пов'язуючи звуки, наближаючи гру на інструменті до хорового звучання. Виконати партитуру таким чином допомагає правильно підібрана аплікатура.

Особливу увагу при грі слід звернути на виконання цезур, дихання. Дуже важливо показувати траєкторію кожного голосу, нюансування, фразування, динаміку.

В процесі роботи з хором випускник демонструє володіння диригентським жестом, навички хормейстерської роботи з хоровим колективом, вміння чути і коригувати хорове звучання, встановлювати контакт з хоровим колективом. Випускник має показати своє вміння чути звуковисотні, ритмічні, темпові, а також специфічні вокально-хорові елементи звучання (звуковедення, фразування, дихання, тощо). Тривалість роботи з хором – 15 хвилин.

Перелік рекомендованих творів

1. «Дрімують села». Вірші І.Франка. Музика В. Колотія.
2. «Заплету віночок». Українська народна пісня. Обробка Ю. Антківа.
3. «Іванчику-білоданчику». Українська народна пісня. Перекладення для хору А. Бикодьорова.
4. «Лугом іду, коня веду». Українська народна пісня. Перекладення для хору А. Бикодьорова.
5. «Налетіли журавлі». Українська народна пісня. Обробка К. Стеценка. Перекладення для хору А. Бикодьорова.
6. «Ой вербо, вербо». Українська народна пісня. Обробка А. Бикодьорова.
7. «Овес». Українська народна пісня. Обробка А. Зінов'єва.
8. «Ой за гаєм,гаєм». Українська народна пісня. Обробка В. Іваннікова.
9. «Ой, за горою».Українська народна пісня. Обробка Є. Козака.
- 10.«Ой ти, місяцю». Українська народна пісня. Обробка В. Островського. Перекладення для хору А. Бикодьорова.
- 11.«Ой, у полі озерце». Українська народна пісня. Обробка К. Стеценка. Перекладення для хору А. Бикодьорова.
- 12.«Ой ходила дівчина бережком». Українська народна пісня. Обробка В. Іваннікова.
- 13.«Ой чия то черешенька». Українська народна пісня. Обробка К. Демуцького.

14.«Осінь». Народна мелодія. Обробка Ф. Колесси.

15.«Піду в садочок». Українська народна пісня. Обробка М. Леонтовича.
Перекладення для хору А. Бикодьорова.

16.«Прощай, село». Українська народна пісня. Обробка М. Леонтовича.

17.«Сонце низенько, вечір близенько». Українська народна пісня. Обробка
А. Бикодьорова.

Після завершення усіх етапів державного комплексного екзамену з фаху екзаменаційна комісія ухвалює рішення і оголошує результати державного екзамену. Засідання екзаменаційної комісії протоколюються.